

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/182/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

13/2014. (I. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ 2013. március 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. január 22-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs

Indokolás

Az I. r. panaszos, mint a II. r. panaszos törvényes képviselője 2013. március 11-én maga és gyermeke nevében terjesztette elő a panaszbeadványát elektronikus levélben, amelyet 2013. április 9-én postai úton is megküldött aláírásával ellátva.

I.

Az I. r. panaszos beadványában előadta, hogy fiát, a 14 éves II. r. panaszost a rendőrök 2013. február 27-én bilincsen előállították a Ny. városi Rendőrkapitányságra az [...] Szakiskolából. Az I. r. panaszos tudomása szerint a gyermekét 13 óra 50 perckor állították elő a rendőrök, és az eljárást már be is fejezték 14 óra 23 perckor.

A gyermek mellé védőt rendelt ki a rendőrség, de az I. r. panaszost nem értesítették az előállításról. Az I. r. panaszos a gyermeke hollétéről nem tudott semmit, míg végül a gyerek osztályfőnöke közölte vele, hogy előállították a fiát, de ő sem tudta megmondani, hogy hová vitték. Így az I. r. panaszos kénytelen volt a 9 hónapos gyermekével 2013. február 28-án Ny. városba utazni, hogy megkeresse a II. r. panaszost. Az I. r. panaszos még megjegyzi, hogy a fiát két napig nem tudta telefonon elérni.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

Az I. r. panaszos szerint a rendőrök indokolatlanul bilincseltek meg, és állították elő a fiát az iskolából a többi gyerek szemeláttára. A gyereke nem állt ellen, mégis megbilincseltek.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) P. J. r. ftörm. és M. Á. r. örm. a 2012. február 27-én kelt közös jelentésükben előadták, hogy az ügyelet utasítására jelentek meg a Ny. városi [...]Szakiskolánál, mert onnan telefonlópásról érkezett bejelentés.

A helyszínen meghallgatták a bejelentőt, K. S-t, aki elmondta, kb. 10 órakor a szakközépiskola 1-es számú tantermében a hátsó padsoron a telefontöltőn hagyta a Samsung Galaxy Mini 2 típusú mobiltelefonját és mobiltelefon töltőjét, majd ezt követően elment egy másik órára egy másik tanterembe. Amikor észrevette a mulasztását, visszament az 1-es tanterembe, de a telefon már nem volt ott. A bejelentő ezután próbálta megtudni az ott tartózkodó tanulóktól, hogy merre lehet a telefonja, de a diákok ezt nem tudták. Ekkor értesítette a rendőrséget.

A helyszínen már a 26-os tanteremben volt az érintett osztály, a rendőrök átvizsgálták az osztály tagjainak a ruházatát, illetve csomagjaikat, de a keresés eredménytelen volt. Ugyanakkor a II. r. panaszos elmondta, hogy A. M. vette le a töltőről a telefont, ő pedig eldugta azt K. J. kollégiumi szobájában.

K. J. meghallgatása során elmondta, hogy a II. r. panaszos vitte fel hozzá a mobiltelefont, ő pedig az Új szárny 3-as kollégiumi szobában a szekrénybe rejtette a telefont, és a telefontöltőt.

A rendőrök a helyszínen tanúkutatást végeztek, amely során J. B. elmondta, hogy ő látta, amikor A. M. hátramegy a tanteremben, viszont azt már nem látta, hogy levette volna a telefont a töltőről.

A telefon, illetve a telefontöltő megtalálását követően az sértetlenül visszakerült a tulajdonosához, aki azonban jelezte, hogy egy 2 GB-os microSD memóriakártya hiányzik belőle.

A panaszos és a társa nem tudta elmondani, hogy hova lett a telefonból a memóriakártya. A lopással okozott kár kb. 25.000.- Ft, amely részben megtérült. A memória kártya értéke kb. 3000.- Ft, amely nem térült meg.

A történeteket a rendőrök jelentették az ügyeletvezetőnek, a II. r. panaszost és a társát (A.M.-t) bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállították a Ny. városi Rendőrkapitányságra.

2) D. B. r. őrm. és Sz. Sz. r. főrm. 2013. május 5-én kelt jelentésükben előadták, hogy 2012. február 27-én 11 óra 15 perckor megjelentek a Ny. városi [...]Szakiskolánál, mert onnan két kollégájuk előállításához kért segítséget. A kérésükig P. J. r. főrm. és M. Á. r. őrm. már megtette a helyszínen a szükséges intézkedéseket, így a II. r. panaszossal és a társával az iskola előterében várták a kérésre járórt.

A helyszínen a kollégák tájékoztatták a rendőröket, hogy a 2013. február 27-én K. S. tett bejelentést telefonlopásról. A helyszínre kiérve meghallgatták a bejelentőt, valamint tanúkat végeztek. Közölték továbbá, hogy a II. r. panaszos és egy társa megalapozottat gyanúsítható K. S. sérelmére elkövetett bűncselekménnyel. A II. r. panaszos az intézkedés során egy alkalommal megkérdezte, hogy mi fog történni az intézkedés során, amely kérdésre megkapta a megfelelő tájékoztatást.

Ezt követően a r. őrm. intézkedés alá vonta a II. r. panaszost, majd közölte vele, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt elő fogja állítani a Ny. városi Rendőrkapitányságra további intézkedés megtétele céljából. Közölte vele azt is, hogy az intézkedéssel szemben 20 napon Testületnél, illetve 30 napon belül a rendőri vezetőnél panasszal élhet. A személy ezt tudomásul vette. Ezt követően közölte vele, hogy meg fogja bilincselni, majd kezeit előre helyzetbe bilincselte, amely sérülést nem okozott. Tájékoztatta továbbá az intézkedés során elvárt magatartásról, valamint nem megfelelő magatartás esetén további kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségéről, amelyet megértett. A bilincset szökés megakadályozása érdekében alkalmazták, mivel az bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható. Egyéb kényszerítő eszköz-használat nem történt. Az intézkedés a panaszossal szemben kulturált, határozott hangnemben zajlott. A r. őrm. már nem emlékezett a viselt ruházatára.

Az intézkedés során a rendőrök, a panaszos osztályfőnöke, valamint A. M. volt jelen. Egyéb tanúról nincs tudomása a rendőröknek.

A panaszossal szemben 11 óra 15 perc és 11 óra 30 perc között alkalmaztak kényszerítő eszközt. 11 óra 30 perckor a panaszost a társával együtt a rendőrkapitányság előállító helyiségében helyezték el.

Az előállító helyiségben történő elhelyezés előtt a panaszos ruházatát átvizsgálták, értékeit jegyzőkönyvezés mellett átvették. Az előállítás idő tartalmáról tájékoztatót kapott, amelyen szerepelt, hogy az előállítás időtartama 11 óra 15 perctől 12 óra 30 percig tartott, ekkor átadták a panaszost a forrónyomos parancsnoknak. Az előállító helyiségben történő elhelyezés előtt a fogva tartott jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. A panaszos kiértékelést többszöri figyelmeztetés ellenére sem kért, szülei telefonszámát nem volt hajlandó megadni. Az osztályfőnöke még a helyszínen elmondta, hogy hivatalból értesíteni fogja a szülőket a történetekről, valamint, hogy rendelkezésükre áll a panaszos szüleinek a telefonszáma. Az intézkedő rendőrök az eljárás során jelentést készítettek az előállításról, de egyéb eljárási cselekményt ők nem fogantatosítottak.

3) Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés rögzíti, hogy a panaszost 2013. február 27-én 11 óra 15 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, illetve az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. Vele szemben az Rtv.

47. § alapján testi kényszert, és az Rtv. 48. § c) pontja alapján bilincset alkalmaztak. Azt 18. § (1) bekezdés alapján a fiatalkorú előállított törvényes képviselőjének kiértesítése nem történt meg.

Az események rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy D. B. r. őrm. és Sz. Sz. r. főrm. 2012. február 27-én 11 óra 15 perckor a megjelentek a Ny. városi [...]Szakiskolánál, mert onnan két kollegájuk előállításához kért segítséget. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak (testi kényszer bilincseléshez, bilincs előre helyzetben), amely sérülést nem okozott.

A panaszos megkapta a Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás időtartamáról az igazolást, illetve az előállítás okáról a tájékoztatást. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995 (XII.13.) BM rendelet 1. § (8)-(9) bekezdése, illetve a 19/1996 (VIII.23.) ORFK utasítás 36/A pontja alapján a panaszos megkapta a jogairól és a kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást is.

A panaszos előállítása 2013. február 27-én 12 óra 30 perckor szűnt meg, amikor átadták a Forrónyomos csoportnak.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) A Nyilatkozat elnevezésű irat rögzíti, hogy a panaszos aláírásával megerősítve akként nyilatkozott, hogy hozzátartozó vagy egyéb személy kiértesítését nem kéri.

5) Az előállításról szóló igazolás szerint az előállítás 2013. február 27-én 11 óra 15 perctől 14 óra 6 percig tartott.

6) A fogdakönyv tanúsága szerint a II. r. panaszos előállítása 2013. január 27-én 11 óra 15 perctől 14 óra 6 percig tartott.

7) B. G. r. főrm. 2013. február 27-én kelt feljegyzése szerint az ügyben megállapítást nyert, hogy a lopást a II. r. panaszos és A. M. követte el, így részükre védők kerültek kirendelésre, illetve a szülőket megkísérelték telefonon értesíteni, ám ez nem vezetett eredményre.

7) Dr. I. L. r. alezredes, kapitányságvezető 2013. május 9-én kelt átirata a korábban ismertetett jelentésekhez képest csupán annyi többletinformációt tartalmaz, hogy noha a II. r. panaszos nem kért kiértesítés, ennek ellenére többször is megkísérelték a kiértesítést, mivel fiatalok miatt elengedhetetlen a törvényes képviselő jelenléte a kihallgatásánál. A kísérleteke azonban nem vezetettek eredményre. Az I. r. panaszos 2012. február 28-án 13 óra 23 perckor jelent meg a kapitányságon, részére az ügy előadója teljeskörű felvilágosítást adott.

A panaszos ellen a rendőrkapitányságon a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulat h) pontja szerint minősülő szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége miatt van büntetőeljárás folyamatban. Az előállítás időtartama alatt gyanúsított kihallgatás, rabosítás és a védő kirendelése történt meg. A panaszossal szemben bilincs alkalmazására a

Szolgálati Szabályzat 40-41. §-ai alapján mint bűncselekményt elkövető személlyel szemben, a szökés megakadályozása érdekében került sor.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben a következő megállapításokra jutott.

A panaszosok által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében a beadvány vizsgálatára rendelkezik-e jogszabályi felhatalmazással.

Ennek keretében a Testület először azt értékelte, hogy a panaszt arra jogosult terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. A (3) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképessé személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A konkrét esetben a I. r. panaszos részben a rendőrök vele szemben tanúsított eljárását sérelmezi, részben ugyanakkor a gyermekével, a II. r. panaszossal szemben végrehajtott intézkedéseket. Az I. r. panaszos saját nevében előterjesztett kifogásait a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében rögzített rendelkezés alapján vizsgálhatónak minősítette, a II. r. panaszost érintő sérelmekkel összefüggésben pedig a I. r. panaszos eljárási jogosultságát az alábbiak szerint vizsgálta meg.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból megállapítható, hogy az I. r. panaszos 1998. május 24-én született, tehát a sérelmezett események idején még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerint kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött. A 12/A. § (1) bekezdése szerint korlátozottan cselekvőképessé az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét már betöltötte és nem cselekvőképtelen. A 12/B. § (1) bekezdése szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A hivatkozott rendelkezéseket jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy a II r. panaszos a sérelmezett események idején korlátozottan cselekvőképessé minősült, így helyette jogosult volt édesanyja, az I. r. panaszos törvényes képviselőként panaszt előterjeszteni.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a II. r. panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint I. r. panaszosnak a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

A)

A II. r. panaszos vonatkozásában a kifogásolt intézkedések kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

1) A Testület elsőként érdemben azt értékelte, hogy 2013. február 27-én jogszerűen állították-e elő a II. r. panaszosat, azaz a megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményének szem előtt tartásával került-e arra sor a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekre.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben (valamint valamennyi egyéb rendőrségi dokumentumban) az intézkedő rendőrök a panaszos előállítása indokaként az Rtv. 33. § (2) bekezdése b) pontját jelölték meg. Ezen rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A megjelölt előállítási okkal kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a Testületnek a büntetőjogi felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe. Egyúttal szükséges visszautalni a Testület korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Rámutat a Testület arra is, hogy az „intézkedéshez szükséges mértékű gyanú” fogalmilag kevesebbet jelent a büntetőjogi megközelítésben vizsgálható megalapozott gyanúhoz képest. Ezért a bűncselekmény gyanújának, mint előállítási oknak a fennállása nem is vonja maga után minden esetben kötelező jelleggel azt, hogy azt a személyt, akit ezen előállítási ok alapján vonnak intézkedés alá, mindenképpen meg is gyanúsítsák valamilyen bűncselekmény elkövetésével.

A rendőri jelentések szerint a II. r. panaszossal szemben jelenleg a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulat h) pontja szerint minősülő szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége miatt van büntetőeljárás folyamatban. Az érintett osztály tagjainak helyszíni meghallgatása során a II. r. panaszos beismerte, hogy elvette és elrejtette a bejelentő mobiltelefonját. A telefont ezután meg is találták az általa megjelölt helyen.

A Btk. 316. § (1) bekezdése szerint aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. A (2) bekezdés h) pontja szerint a büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a lopást kisebb értékre, vagy a szabálysértési értékre

elkövetett lopást lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére követik el.

A meghallgatások során két gyanúsítottat sikerült beazonosítani, köztük a II. r. panaszost. Ezért a Testület elfogadta azt a rendőrségi álláspontot, hogy a panaszossal szemben fennállt a bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja, amelyre figyelemmel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a panaszos előállítására.

b) Ugyanakkor az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja csupán lehetőséget teremt az előállításhoz és az adott esetben a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban szükséges-e annak fogyanatosítása.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszosok előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

A rendőri jelentések szerint előállítás időtartama alatt gyanúsított kihallgatást, rabosítást fogyanatosítottak, illetve védőt rendeltek ki a fiatalokú gyanúsítottak mellé.

A Testület álláspontja szerint a gyanúsított kihallgatások mihamarabbi lefolytatása miatt szükséges volt a panaszosnak és a társának az előállítása.

A Testület álláspontja szerint tehát a II. r. panaszos előállítása megfelelt az arányosság követelményének, így ezáltal nem sérült a II. r. panaszos személyi szabadsághoz való joga.

2) A II. r. panaszossal szemben alkalmazott bilincs kapcsán az alábbiakat állapította meg a Testület.

Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy a II. r. panaszost megbilincseltek, noha nem állt ellen az intézkedésnek.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelemben tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor

alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Testület rendelkezésére bocsátott, az előállítás végrehajtásáról, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint, a panaszossal szemben 2012. február 2-án 11 óra 15 perctől 11 óra 30 percig alkalmaztak bilincset. A bilincselés okaként a szökés veszélyét jelölte meg a jelentés.

A kapitányságvezető átirata szerint a panaszossal szemben bilincs alkalmazására a Szolgálati Szabályzat 40-41. §-ai alapján mint bűncselekményt elkövető személlyel szemben, a szökés megakadályozása érdekében került sor.

A fent hivatkozott rendőri jelentések egyáltalán nem tartalmazznak arra vonatkozóan utalást, hogy a II. r. panaszos az intézkedés helyszínét megkísérelte volna elhagyni, sőt azt tartalmazza, hogy a rendőr kérésére önként ismerte el a bűncselekmény elkövetését, tehát együttműködött a rendőrökkel. A kikerülő másik két rendőrt (akik a beszállítását végül fogatosították) is az aulában várta meg a rendőrökkel.

A bilincskalkuláció mint az emberi méltósághoz való jogot súlyosan érintő intézkedés mindig konkrét, az adott helyzetben reális és közvetlen veszély esetén alkalmazható. Egy adott intézkedési szituációban nem konkretizálódó, távoli veszély (szökés, támadás) nem lehet ezen kényszerítő eszköz alkalmazásának alapja.

A konkrét esetben a Testület megítélése szerint nem merült fel olyan körülmény, amely a II. r. panaszossal szemben megalapozta volna a bilincs használatát.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a II. r. panaszossal szemben a bilincs alkalmazására megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

B)

Az I. r. panaszos vonatkozásában a kifogásolt intézkedés kapcsán az alábbi megállapításra jutott a Testület.

A panaszbeadványban foglaltak szerint V. r. panaszost a rendőrök nem értesítették sem az előállításról, sem az eljárásról. A panaszos az osztályfőnöktől szerzett tudomást arról, hogy a gyermekét előállították, így 2013. február 28-án a kilenckónapos gyermekével kellett elindulnia megkeresni a fiát a kapitányságon.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése a következőket mondja ki: „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.” Ezen törvényhely tehát kötelezően előírja, hogy a fiatalkorú fogvatartott törvényes képviselőjét vagy gondnokát haladéktalanul értesíteni kell.

A panaszbeadványban sérelmezettekkel szemben a rendőrségi iratokból egyértelműen az tűnik ki, hogy a panaszos nem kérte a hozzátartozó kiértesítést.

B. G. r. ftörm. 2013. február 27-én kelt jelentése szerint az ügyben a II. r. panaszos és A. M. részükre védőket rendeltek ki, illetve a szülőket megkísérelték telefonon értesíteni, ám ez nem vezetett eredményre. A kapitányságvezető átírata szintén azt tartalmazza, hogy noha a II. r. panaszos nem kért kiértesítést, ennek ellenére többször is megkísérelték a kiértesítést, mivel a panaszos fiatalkorú miatt a törvényes képviselő részvétel kell a kihallgatásához. A kiértesítési kísérletek azonban nem vezetettek eredményre. Ugyanakkor az I. r. panaszos másnap megjelent a kapitányságon, ahol az ügy állásáról teljeskörű felvilágosítást kapott az ügy előadójától.

A jelen esetben tehát a rendőri és a panaszosi előadás megegyezik abban, hogy az I. r. panaszost nem értesítették a II. r. panaszos előállításáról, azonban az értesítés elmaradásának oka tekintetében a panaszos és a rendőrség előadása között oly mértékű ellentmondás, ami további bizonyítékok (pl. híváslista) hiányában nem oldható fel.

Mindezek alapján további bizonyítékok hiányában a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást, ezért az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A Testület álláspontja alapján a II. r. panaszos előállítása jogszerű és arányos volt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Ugyanakkor a II. r. panaszossal szemben kellő jogalap hiányában került sor a bilincs alkalmazására, ezért emiatt sérült az emberi méltósághoz való joga.

A kiértésítés vonatkozásában további bizonyítékok hiányában a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást, ezért az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. január 22.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület